

Slagter- og Slagteriarbejdernes Fagforening

i Esbjerg gennem 55 Aar

1896

6. APRIL

1951

VIGGO JIENSIEN

Malermester

Spangsberggade 20

Telefon 539

SLAGTER- OG SLAGTERIARBEJDERNES Fagforening i Esbjerg gennem 55 Aar

1896

6. april

1951

Jubilæumsskrift ved Knud Jensen og Albert Andersen

Jeg vælger mig April!
I den det gamle falder,
i den det ny faar Fæste,
det volder lidt Rabalder, —
dog Fred er ej det bedste,
men at man noget vil.

(Bj. Bjørnson).

Sidst i Firserne og i Halvfemserne spirede en lang Række Fagforeninger frem i Esbjerg. Det ene Fag fulgte efter det andet — alt efter som Jordbunden afgav Betingelser for, at spirekraftigt Frø kunde trives. Den 6. April 1896 blev Slagteriarbejdernes Fagforening stiftet. Man valgte en Dag i Aarets stormfulde Foraarsmaaned til at give hverandre Haandslag paa, at man nu vilde staa ubrydeligt sammen overfor Arbejdsgiverne i Kravet om Medbestemmelsesret vedrørende Arbejdsvilkaarene. Beskæftigelsesmæssigt set var Esbjerg allerede da en jævn god By for Slag-

terhaandværkets Udøvere. Andels-Svine-slagteriet, Aktie-Slagteriet, Eksport-Slagteriet og Schaub & Co. var vokset op i Nybyggerbyen, og disse Virksomheder slugte mange mandlige og nogle kvindelige Arbejdere. Der herskede Travlhed, Travlhed!

Men Arbejdsforholdene var ikke altid de bedste. Direktører og Arbejdsledere kunde paa den Tid være baade overlegne og afvisende. De forstod desværre ikke alle, at Arbejderne ogsaa er en Slags Mennesker, selv om Lønnen for deres værdiskabende Arbejdsindsats stod i et urimeligt Forhold til det haarde og ubehagelige Slid, som maatte præsteres.

„Slagterhaandværkerne“ — en Fællesbetegnelse, man udmærket kan anvende om Slagtersvende, Tarmrensere, Slagteriarbejdere, Pølsemagere, og hvad de forskellige Specialister indenfor den vidtfavnende Organisation ellers kaldes — startede deres Fagforening i Esbjerg med 54 Medlemmer

The logo for 'Premier Is' is enclosed in a rectangular frame with a double border. The text 'Premier Is' is written in a bold, serif font. The word 'Premier' is larger and more prominent than 'Is'. The entire logo is centered within a larger rectangular box.

og N. Meyling som Formand. (I Parentes skal her gives den interessante Oplysning, at Slagteriarbejderne i København stiftede deres Organisation den 20. Maj 1895 med 55 Medlemmer. Initiativet dertil blev taget af Journalist *I. P. Sundbo* — en af de Mænd, som senere kom til at sætte et af de fineste Stempler paa Esbjerg Bys Udvikling gennem 30 Aars politisk og kulturelt Virke i Arbejderes og Smaakaarsfolks dybeste Interesse.) Da Jordbunden i Esbjerg var organisationsmoden for Slagteriarbejderne, var de hurtige i Vendingen til at tage fat paa Opgavens Løsen. Efter Fagforeningens Stiftelse stillede de omgaaende Krav til Arbejdsgiverne om Arbejds- og Lønvilkaar og opnaaede da ogsaa straks at faa gennemført en Mindsteløn paa 18 Kr. om Ugen for 10 Timers dagligt Arbejde samt Overarbejdsbetaling, for de første 3 Timer 40 Øre pr. Time og derefter 50 Øre pr. Time, medens man i de fleste andre Afdelinger Landet over maatte nøjes med en Løn paa 15—16 Kr. ugentlig. Med det smukke overenskomstmæssige Resultat i Inderlommen meldte Esbjerg Afdeling sig allerede til Samarbejde den 8. April i det da spinkle Slagteriarbejderforbund, som efterhaanden er vokset i Styrke og blevet et kraftigt Værn for Slagterhaandværkets Udøveres Interesser.

Lad dem møde os med Haanen,
dem, der kun ser Sort og Graanen
der, hvor vi ser Lys og Blaanen
just i Troen paa vor Sag.
(Frederik Dalgaard).

Man maa dog ikke af de foranstaaende nogenlunde lyserøde Betragtninger tro, at den unge Organisation og det lille Forbund, der i 1895 kun talte 14 Afdelinger med 249 Medlemmer, men i 1896 forøgede sit Antal af Afdelinger til 28 med et samlet Medlemsantal paa 639, undgik stormpiskende Graavejrsdage. Misforstaaelser,

Martin Billeschou

Grav-Monumenter og
Marmorvarefabrik

Tlf. 838

Esbjerg

Stormgade 59

I Banegaardsrestaurationens

*nye smukke, lyse lokaler
spiser man godt*

Frigidaire

Det ved man, hvad er

Bedst kendt —
kendt som bedst

J. VILLEMØES KULFORRETNING

AKTIESELSKAB

Telefoner 198-199

H. Sørensen

Storegade 167, telefon 2729

Varmeanlæg,
varmtvandsforsyning
reparationer og omforandring
Forlang tilbud

Strejker, Voldgift, Afskedigelser rundt i Landet kunde ikke undgaas. Kamp maatte der til i mange Byer for at faa Organisationsretten anerkendt og Løn og Arbejdsvilkaar indgaaet og respekteret, og i flere Tilfælde tabtes Slagene i første Omgang. Men selv i Nederlagets Time blev Troen paa Sagen styrket. Mismodet kunde undertiden bjergtage sin Mand for en liden Stund. Men naar han saa sine Kammeraters Ildhu og staalsatte Kampiver, vendte Modet som Regel styrket tilbage, og han tænkte maaske lidt beskæmmet paa Drachmanns Ord: „Modet har aldrig forladt sin Mand, saa længe han selv vilde haft det.“

— — —

Hvor fantastisk utroligt det lyder, har „Kristeligt Fællesforbund“ for mangfoldige Aar siden drevet lidt Puslespil under en Lønkonflikt indenfor en af Forbundets Afdelinger. Det var i den aandelige Mørketid, da snu og listige Arbejdsgivere med en Bønnebog i Lommen kunde bilde enkelte af deres Folk ind, at Sct. Peder ikke vilde aabne Porten for dem, naar Tidens Fylde var inde, hvis de havde en rigtig Fagforeningsbog i Lommen, hvorfor de i Stedet blev henvist til at tage Ophold i en af Helvedes Sidegange.

Naa, det er saavidt ogsaa den eneste Gang, at Bønnebogen og Bibelhistorien har været brugt som Haandbøger i Fagforeningskundskab indenfor Slakteriarbejderforbundet, hvis Medlemmer er et raskt og aandeligt sundt Folkefærd. Slakterhaandværkets Udøvere i Esbjerg har i de 55 Aar, jeg tydeligt kan huske tilbage i Tiden, haft Ord for at være Gutter, som var gjort af det rigtige Stof. De kunde øve et Fremstød uden at blive hovmodige og tabe et Slag uden at miste Livsmodet. Da jeg har kendt ikke saa faa af dem, der udførte det vanskelige Pionerarbejde samt de yngre Kræfter, som er fulgt og følger derefter, griber jeg ikke min Domskendelse ud af Luften.

Fiskeensilagen „Appetit“

giver Deres dyr appetit, sundhed og velvære. Forlang den hos Deres foderstofforhandler. Nærmeste forhandler anvises.

Filetfabriken „ESBJERG“

Esbjerg - Telefon 2038

TEXTIL

Magasinet

AKTIESELSKABET

Esbjerg Jern- & Staalforretning

I. C. NIELSEN

Smedemester, Skjoldsgade 18, Tlf. 2235

Centralvarme og
Fjernvarmeanlæg

Forlang Tilbud Reparationer

BRDR. BUSCH

Butiksmontering

Marmordiske

Vinduesbroer - Taskehylder

Telf. 2000

Fremad, frem, Kammerater, trods Mismod og Nød,
i jert Skjold staar Devisen: For Frihed og Brød.
Sorg og Savn har vi døjet fra tidligste Tid,
men vor Tanke blev skolet i Storm og i Strid.

(A. C. Meyer).

I 1901 tabte Afdelingen i Esbjerg en Voldgiftssag mod Andelsslagteriet angaaende Lønforhøjelse til 5 af denne Virksomheds Arbejdere. Til Gengæld blev en Sag om Overarbejdsbetaling vundet. — Det følgende Aar erklærede Arbejderne paa Andelsslagteriet Strejke som en harmdirrende Protest mod Ansættelse af en Mester, der ikke stod særlig velanskrevet hverken blandt Slagtere eller Slagteriarbejdere — ja, for den Sags Skyld heller ikke hos mange andre Arbejdere her i Byen. — Strejken hørte til de saakaldte ulovlige. Arbejdet blev nedlagt, før Forretningsføreren var kommet til Stede og havde taget Stilling til Konflikten. Alligevel godkendte Hovedbestyrelsen den, og der udbetaltes Strejkeunderstøttelse til den, men D. s. F. vilde ikke yde Støtte til de strejkende Arbejdere, fordi Strejken ikke forud var anmeldt og sanktioneret. Strejken tabtes, hvilket affødte en Del Bitterhed mod D. s. F., og paa den følgende Kongres i Slagteriarbejderforbundet gik Bølgerne i Stormflodshøjde vedr. Spørgsmaalet om Udmeldelse af D. s. F. Da den voldsomme Diskussion var ebbet ud, forkastedes Forslaget om Udmeldelse dog med 35 mod 13 Stemmer.

Forresten fik den stridslystne Direktør, der ifølge ældre Slagteriarbejderes Udtalelser til mig var forstaaende paa flere Omraader, aabenbart ikke den forventede Tilfredsstillelse af sin ny Mester, der formentlig har været en „Vantrivning“. Faa Aar efter sin Ansættelse forsvandt han pludselig fra Arbejdspladsen og tog Billettten til andre Græsgange.

— — —

En af de store betydningsfulde Beslutninger i Dansk Slagteriarbejderforbunds Historie fandt Sted i 1902. Da oprettede man nemlig en Arbejdsløsheds- og Rejse-

KONTANT
JØRGENSEN
ESBJERG

Niels Pedersen

Strandbygade 8

Telefon 2875 og 2874

KØD · FLÆSK
FJERKRÆ OG VILDT

Spis
EGA
ristede
havregryn
fra

ESBJERG GRYNMØLLE

TELEFON 12

Handelsbanken
i Esbjerg

kasse, men først i 1908 blev man enig om at faa Arbejdsløshedskassen statsanerkendt, hvilket betød et stort socialt Fremskridt for Medlemmerne. I Dag findes der næppe indenfor Organisationen et eneste Medlem, som kan tænke sig at undvære denne sociale Betyggelse.

Rot jer sammen! Rot jer sammen!
tætte Rækker, faste Mænd,
Ikke bare rød i Kammen,
rødt er godt, men rot jer sammen,
at I ej skal plaffes ned.
(Holger Drachmann).

Slakteriarbejdernes Fagforening vandt stadig nyt Land, selv om det syntes at have gaaet lidt trægt i de første Aar. 1905 kendetegnes som et af Afdelingens historisk Oplevelsers Aar. Hos Firmaet Schaub & Co. arbejdede da 50 Mennesker, og ikke mindre end 40 af disse tog den faste Beslutning at indmelde sig i den faglige Organisation. Dette huede ikke Virksomhedens Direktør. Det manglede bare, at hans Arbejdere nu ogsaa vilde til at tale med om deres Arbejdsvilkaar! Var han maaske ikke den ledende Sjæl og enebestemmende om, hvem der havde noget at skulle have sagt paa Arbejdspladsen? Selvfølgelig! Jo, han skulde nok vise de formastelige Arbejdere med Fagforeningsbogen i Lommen, hvor David købte Øllet. Forsøget blev gjort! Efterhaanden afskediges en Del af Arbejderne i Hold paa 5 ad Gangen, og i Stedet forsøgte Direktøren at importere tysk Arbejdskraft, men de tyske Arbejdere betakkede sig for at blive Skruebrækere. Da de ved deres Ankomst til Byen blev gjort bekendt med Sagens rette Sammenhæng, rejste en stor Del af dem omgaaende videre. — Uroen paa denne Arbejdsplads varede dog et Stykke Tid. Til Slut viste det sig, at Direktørens Kræfter var for spinkle til at tvinge Arbejderne ud af Fagforeningen. Desværre opnaaede han alligevel for en Tid at faa en Fjer i Hatten. Virksomheden voksede stærkt, og Arbejderstaben blev rekrutteret af uorganiserede — Folk, der endnu stod uforstaaende overfor Sammenholdets klassebevid-

Kirkegade 21, tlf. 46 og 647
Grundlagt 1886

M. Lykke Thomsen & Søn
Varme - Gas - Vand - Sanitet

Hans Pedersen

Storegade 77 tlf. 598
1. klasses kød og pålæg

Henning Pedersen A/S
Esbjerg Værktøjsmagasin

Kongensgade 69, Esbjerg
Telefon 3040 (3 linier)

H. SØNDERGAARD
Slagtermester

fører kun 1. kl. varer
Strandbygade 16 . tlf. 1838

Slagtermester
SVEND VAD

Jernbanegade 59 - tlf. 305
Fineste udvalg i kød og pålæg

Husk

Pølsevognen

ved KOSMORAMA
Byens bedste pølser
ved Tage Hansen

ste Idé. Endelig i 1910 lykkedes det ved et Møde i Esbjerg at faa den store Skare af uorganiserede — ialt 103 paa det Tidspunkt — indenfor Organisationens Rammer.

— — —
Aaret efter var der lidt Knas i den angaaende Lønforholdene hos Schaub & Co., der havde adskillige Filialer rundt omkring i Landet — Filialer, der beskæftigede et stort Antal Mennesker, som hovedsagelig gav sig af med at behandle Indmad af slagtede Kreaturer og Svin. Det drejede sig væsentlig om Rensning og Nedsaltning af Tarme og Kalluner, som blev købt hos Slagterierne og efter at have gennemgaaet Renselsesprocessen eksporteret til Tyskland.

Paa Slagteriarbejderforbundets Kongres i 1911 behandlede man bl. a. Spørgsmaalet om at faa Luften rensat — organisatorisk set — paa samtlige Arbejdspladser indenfor Schaub & Co. Landet over, og der blev i den Anledning vedtaget en stærk formuleret Retningslinje, som Forbundsledelsen skulde arbejde efter for at faa ensartet Løntarif og tillige Organisationsret fuldt og helt respekteret.

At ville, det er Sagen
saavel i smaat som stort;
at ville frem med Dagen
og faa en Gerning gjort.
(Jacob Harrekilde).

Slagterhaandværkets Folk vidste, hvad de vilde. De vilde ligesom deres Klassefæller i andre Arbejderorganisationer „frem med Dagen og faa en Gerning gjort“. Med andre Ord: De vilde stadig skabe deres sociale Kaar saaledes forbedrede, at de sammen med deres Familier kunde leve en virkelig menneskelig Tilværelse, og de forsømte ingen Lejlighed til at naa frem i Lyset. Det vil føre for vidt at omtale alle de økonomiske og kulturelle Fremstød, de har øvet i Aarenes Løb. Eksempelvis skal dog nævnes, at det i 1913 lykkedes at opnaa en ny Overenskomst med Andelsslagterierne og ved denne Lejlighed pumpe ca. 200,000 Kr. mere ned i Arbejdernes Lommer plus

BOSTON Herremagasin

Kongensgade 64

telefon 1225

Murernes andelsselskab

Telefon 1813 - Grådybet 2a
Forretningsfører Chr. Christensen

KAJ BRAADS

Boghandel

Kongensgade 87 - telefon 1177

Bøger og fyldepenne på rate
Stort udvalg i børnebøger

Drik

Premier Squash

Dansk Andels Ægeksport

Telefon 242 . Esbjerg

Ørnen

Kongensgade - telf. 580 - Esbjerg

Forbedringer indført i Regulativet, og Aaret efter indgik Privatslagterierne paa en tilsvarende Overenskomst, hvortil der knyttede sig 4 Dages Sommerferie. — Efter den første Verdenskrigs Udbrud i 1914 tog en større Nedslagtning af Svin og Kreaturer Sted, og ikke uden Grund frygtede Slagterhaandværkets Udøvere, at en større Arbejdsløshed vilde følge efter. Kun en kort Tid blev der Stilstand. Snart arbejdedes der atter under Højtryk. Konserverindustrien havde fuld op at gøre. Priserne paa Pøsekøer og gamle Grisesøer røg op i Skyerne; men Konserverproduktet og Pølser af dette „Materiale“ blev dog selv de tyske Soldater for stram. Kapitalisterne drev Rovdriften saa graadig, at deres Konserverfabrikker maatte holde en lille Pause. Saa blev de ulykkelige Krigere atter saa hungrende, at de danske „Spisevarer“ paany blev Himmerigsføde. Højkonjunktoren holdt til Midten af 1917. Saa var det sket! Arbejdsløsheden satte ind. I April 1918 blev Svinebestanden her i Landet opgjort til 433.000 — en Nedgang paa ca. 1½ Million fra Krigens Udbrud. Men det maa anerkendes, at Slagteriarbejderforbundet benyttede de gode Aar til at forbedre deres Levevilkår betydeligt. Selv en mindre Nedgang i Arbejdstiden blev halet i Land, og i 1919 blev 8-Timers Arbejdsdagen en urokkelig Kendsgerning.

Først paa Aaret 1920 stod i Kampens Tegn. Mangel paa Forhandlingsvilje fra Andelsslagteriernes Side tvang Arbejderne ud i en Strejke, der varede i 9 Uger, før man opnaaede at faa en ny Arbejdsoverenskomst stablet paa „Krykkerne“. Selv om Overenskomsten ikke var tilfredsstillende, opnaaedes dog en Lønforhøjelse paa 10 Kr. pr. Uge. De lavestlønnede hævedes mest, saa alle langede op paa 79 Kr., hvorefter de slagtefærdige Svin maatte lade Livet, medens Arbejdsgiverne slap med at linde lidt ved Tegnebogen.

Den følgende halve Snes Aar var Urovarselet stadig hejst. Angreb paa Arbejdstid og Arbejdsløn blev jævnlig forsøgt. En

Esbjerg Bank

Kongensgade 70

Telf. 2650

BRDR. HANSEN

MALERMESTRE

Telefon 283

**Rehkopffs kaffe
altid en nydelse**

Anton Rehkopff

Kongensgade 72, telf. 750

Gang lykkedes det ogsaa at pille en Smule ved Reallønnen. I 1926 maatte Tarmvirksomhedernes Folk ud i en 4-Ugers Lockout, før Arbejdsgiverne lærte at danse ret om. Stort set kunde Slagterhaandværkets Udøvere dog notere Fremgang i denne Periode, selv om Madsen-Mygdal en Overgang forsøgte at tvinge Arbejderne tilbage til Hulebeboernes Tilværelse. Men i 1932 faldt Hammeren til Slag. En alvorlig økonomisk Krise var indtraadt for Landbruget. Flere Lande slog ind paa Selvforsyningspolitik. Udenlandske Markeder tvang Prisen paa Landbrugprodukterne ned. En yderliggaaende Fløj indenfor Landbrugerne øjnede en dobbelt Chance: For det første at gøre sig en Del af Underskudet dækket af Arbejdernes Løn og for det andet at tvinge Regeringen *Stauning* bort til Fordel for *Madsen-Mygdal*. — Kanonerne var kørt i Stilling — ladet med en Lockouttrusel, hvis ikke Arbejderne vilde gaa 20 pCt. ned i Løn. — I første Omgang forkastedes et af Forligsmanden stillet Forslag af begge Parter — et Forslag, der betød 2 Kr. mindre i Ugeløn for Slagteriernes Arbejdere. Efter et Par Ugers Lockout blev der foretaget en ny Afstemning, og denne Gang vedtog Slagteriarbejderne Forslaget med stor Majoritet. Den besindige Del af Slagteriernes Repræsentanter fik ligeledes Forslaget vedtaget omend med kneben Majoritet.

Stemmingsomslaget blandt Slagteriarbejderne maatte søges i, at de indsaa, Konflikten var af politisk Karakter — vendt mod Arbejderne — og de vilde ikke agere „Kugler“ i Knud Bachs Keglespil.

Aaret derpaa var selve Arbejdsgiverforeningen ude med Medestangen for bl. a. at faa Slagteriarbejderforbundets Medlemmer til at bide paa en Krog, der var madet med 20 pCt. Lønnedskæring. — Gaa ad Hede-husene til, lød Svaret.

Regering og Rigsdag vedtog Forbud mod Lockouter og Strejker. Lønnen var reddet. — Overenskomstsituationen i 1934 blev efter 11 Dages Strejke paa Andels- og

Rådgivende ingeniørfirma

**J. Anderskov og
J. Krogh Jensen**

Torvegade 12 · E S B J E R G · telefon 2140

Centralvarme - Kloaker
Jernbeton - Vandværker

**ESBJERG NY
ANDELSMEJERI**

telefon 1346

Stassaniseret sødmælk er smittefri

Bornhøft's

TRIKOTAGEFORRETNING

anbefaler sig
med alt i tricotage
og småting

Telefon 1852
Kongensgade 100

Privatslagterierne ved Hjælp af en Lov om tvungen Voldgift bragt over det døde Punkt. I de følgende 3 Aar opnaaedes visse Forbedringer. Ferieloven, der hører til et af de smukkeste Fremstød for Arbejderbevægelsen, blev vedtaget 1938 og samme Aar opnaaede Slagteriarbejderne 7 pCt. Løntil-læg.

Hver Draabe Blod, der flød,
gør Fanen mere rød.
For Livets Sag
skal vaje i Dag
vort røde, røde Flag
(Erland Andersen .

Den, der dør af Skræk, skal begraves i Rendestenen, siger et gammelt Ord. En saadan forsmædelig Begravelse har en Slagterhaandværker saavist aldrig været ude for. Slagteriets Folk hører ikke til de skrækslagne. Tværtimod har de slebet Sværdet og paa demokratisk Grund kæmpet til det yderste for det, de mente var ret og rigtigt. Aldrig saa man dem som Siv, der svajer for Vinden. Men Overmagten kan i givne Situationer blive for stærk. Det hænder, at Kampens Vilkaar er meningsløst ulige. Stærkt bevæbnede Røvere og Mordere kan for en Stund svække en Fagforenings Aktionsevne, men den kan ikke bryde det Sammenhold, som den røde Dug symboliserer. — Den første September 1939 væltede Millioner af tyske forhærdede „Hunner“, som var slaveunderkastet en psykopatisk Maler, lydende Navnet Hitler, der havde tilranet sig Magten i Tyskland og under Diktaturets Morderfane gjort sig til Herre, over Landets Befolkning. Nu vilde han være Verdenshersker. Land efter Land blev overfaldet og udplyndret. Den 9. April 1940 kom Turen til Danmark. Vilde Horder flød ind over Landets Grænser. Den demokratiske Frihed blev lagt i Lænker, og Tyskerne gjorde ulvegraadige Indhug i vore paa det Tidspunkt store Varebeholdninger. Priserne paa Dagliglivets Fornødenheder kravlede hastigt op ad Bjerg-

MØL ødelægger store værdier, vi udrydder effektivt skadedyr i møbler, pelsværk og gangklæder. - (Cyan. gasdesinfektion)

ROTTER og andre skadedyr udryddes i ejendomme og skibe.

SKADEDYRCENTRALEN

statsautoriseret desinfektør LUDVIG LANGE
Rolfsgade 59 - Esbjerg - telefon 2852

A/s Niels Th. Jensen

telefon 416 . Vejgaard . Strandbyplads

Den danske Landmandsbank

hypothek- og vekselbank
aktieselskab

Esbjerg afdeling

udfører enhver art af
bankforretninger
Boxer udlejes
Kupons indløses

Kontor på Fiskerihavnen. Tlf. 37 - 38 - 554

Esbjerg Eksportslagteri

Telefon 2069

skraaningen, medens Arbejdslønnen kom hinkende langsomt bagefter. Arbejdsløshed hærgede stærkt i Rækkerne og forringede yderligere Arbejdernes Kaar. Selv om der allerede i 1940 vedtoges en Lov om Arbejdsfordelingsgodtgørelse til Arbejdere, som indgik paa at dele Arbejdet indenfor de Brancher eller Fag, som var særlig haardt ramt af Arbejdsløshed — derunder Arbejderne paa Andels- og Privatslagterierne — kan det dog aldrig nægtes, at Hjemmene blev udmarvet. Strejker og Lockouter maatte ikke finde Sted. Arbejdsgiverne og deres Advokater — et saakaldt „Formandsskab“, som virkede i Henhold til en „Lov om Arbejdsforhold“ — satte en haard Bremseklods mod en rimelig Forhøjelse af Arbejdslønnen, medens andre Samfundsklasser gjorde sig Dyrtiden rigelig betalt. Med Bitterhed saa Arbejderne paa, at en stor Del af Handelsstanden villigt pakkede deres gode Varer ind i svulmende Pakker og afleverede disse til Gribbene, der betalte med røvede danske Penge. Ringe Erstatningsvarer kom efterhaanden frem paa Markedet og falbødes til Arbejderne, der nødvendigvis maatte tage til takke med dette Kram, naar den bitre Nødvendighed tvang dem til at gøre Udvej for at supplere deres tyndslidte Gardebegenstande m. m.

Man skulde helt frem til August 1944, før Arbejderne opnaaede et nogenlunde Løntillæg, og Aaret efter tog man endnu et bette Nøk.

Endelig om Aftenen den 4. Maj 1945 tonede det gennem Højtalerne de befriende Ord: Tyskerne har kapituleret! Et tungt Aag var løftet af de danske Borgeres Skuldre. Den længe ventede Befrielsesdag havde indfundet sig. Kapitulationen kunde naturligvis ikke straks betyde en Genopbygning af de smaa udmarvede Hjem, men Sindene lettede velgørende indenfor Hjemmenes Mure. Efter flere Aars paatvunget Diktatur begyndte Fagorganisationerne atter at udføre Dagens Gerning under frie demokratiske Former. Ihærdigt har der og-

H. Vaupell Christensen

Kolonial & Delikatesse

Tlf. 774, Østergade 37, Esbjerg

PARK HOTEL

Byens bedste madsted

Telefon 868

Kino-teatret

Byens
bedste
biograf

Telefon 2220

Richard Christiansen

Nygaardsvej 46 - Tlf. 646

1. kl. kød og flæsk
alt i hjemmelavet pålæg

Forlang

WINSTON BONEVOX

hos Deres handlende

Esbjerg Farve- & Lakfabrik A. S.

saa været arbejdet siden da. Lønforhøjelserne har vel været beskedne. Dækning for Prisstigning paa Varer har været sikret overenskomstmæssigt. Men man maa vel huske, at Dækningen altid kommer haltende langt bagefter Prisstigningen. Først naar Strømmen søger den modsatte Vej, vil der være Udsigt til at faa Tilgodehaven- det betalt.

Desværre tegner den nærmeste Fremtid sig mørk og truende for Arbejderne. Som Følge bl. a. af Korea-Krigen er en vild og utæmmet Dyrtid skyllet ind over vort Land, og nu raabes der højt om, at den Efterbetaling, som Arbejderne hidtil har faaet til Dækning af Vareprisernes Stigning, skal inddrages. Landet er i Vaandel! Kronens Købekraft falder i en uhyggelig Grad. Ganske ublufærdigt er det fra visse Sider krævet, at der skulde lægges Loft over Lønningerne for at standse den katastrofale Prisudvikling. Nuvel, hvis det virkelig er nødvendigt, at Arbejderne skal under Nedsæringskniven for at redde Landets Økonomi, maa vi da bede om, at de Mennesker, som tilvender sig Løvens Part af Samfundets Goder, kommer til at bringe de største Ofre.

Kamp maa der til, skal Livet gro,
ej Kamp blot for dagligt Brød,
men Kamp for Frihed i Liv og Tro,
thi evig Stilstand er Død.

(H. V. Kaalund).

Esbjerg er Eventyrets, Fremskridtets By. For 90 Aar siden førte ca. 30 Menneskebørn en kummerlig Tilværelse der, hvor Byen nu ligger med dens godt 48.000 Mennesker indenfor „Byporten“. Anlægget af Havnen sugede Mennesker hertil. I 1880 var Indbyggerantallet 1529, og siden er Udviklingen foregaaet i jagende Tempo. Der er saavist ingen Stilstand i denne Udvikling. En dygtig Handels- og Haandværkerstand, initiativrige Industridrivende, store Andels- og kooperative Foretagender leder Udviklingen ad de Baner, der fører fremad. Her er ikke Tale om Rundkørsel eller March paa Stedet. Bl. a. har store

Man går aldrig fejl af kaffe fra GEJL

Kolonialhandelen, Storegade 1, telef. 1548

HUSK!

møbler, tæpper og gardiner
køber De bedst og billigst hos

Hj. af Skolegade og Englandsgade, Esbjerg

Husk

Standard-Møller

„Axelborg“

Overtøj - Kjoler - Undertøj - Strømper

Største udvalg - Små priser

Hotel Spangsborg

Havnegade . Telf. 1753

Byens bedste madsted. Alle hotellets værelser er ny-
monterede og har fjernvarme, telefon samt rindende
varmt og koldt vand.

Hyggelige selskabslokaler

Byens ældste biograf

Altid veludsøgte programmer

TELEFON 179

Kosmorama

Slakteri-Foretagender fundet Vej til vor By — Foretagender, som stadig er Genstand for Udvidelser og Modernisering. Indehaverne af fikse og hygiejniske Slakterforretninger drager Omsorg for, at Byens Befolkning og Besætningerne paa det Utaal af Skibe, som anløber Havnen, faar sunde og friske Kødvarer. Foruden en stor Stab af Mestre deltager Slakteriarbejdernes Fagforenings 329 dygtige og arbejdsvante Medlemmer, deraf 31 Kvinder, i dette Arbejde. Langt den største Del af Slakteriernes Produkter gaar til Eksport. Der er Fart over Arbejdet! Men Slakterhaandværkerne faar dog Tid til at pleje deres faglige Interesser. Dette er, som vi har læst, ganske simpelt en bydende Nødvendighed. Maalbevidste har de arbejdet og arbejder indenfor deres Fagforening. Der er saavist ingen Slinger i Valsen. Maalet — bedre Livsvilkaar, større social Betyggelse — tabes aldrig af Syne. Tværtimod! Man har søgt og søger stadig at styrke Sammenholdet indenfor Rækkerne for at øge Slagkraften. Som et smukt Udslag af solidarisk Tankegang kan nævnes, at Slagtersvendene og Slakteriarbejderne i 1941 slog deres to faglige Organisationer sammen til een, og samtidig valgte de en fastlønnet Tillidsmand, som tillige passer Organisationens Kontor og Regnskab. — Som et Led i faglig Dygtiggørelse er man begyndt at arrangere saakaldte Fagkursus. Fagets Udøvere skal nok vide at holde sig paa Højde med Tiden.

Et stort Maal har Organisationens Folk fornylig sat sig, nemlig ad Aare at faa deres egen Bygning, og til dette Formaal har de vedtaget at yde et Ekstrakontingent hver Uge. Ogsaa paa det politiske Omraade er Slakterhaandværkerne et vaagent Folkefærd. En af Organisationens tidligere Formænd, P. Nielsen Kock, naaede endog frem paa Byens Borgmesterstol, før han afgik ved Døden. Det vilde være fristende at slutte af med at nævne den lange Række af Fagforeningens tidligere Tillidsmænd, der hver for sig har øvet en smuk Indsats for

Kammeratlig hilsen og lykønskning

i anledning af 55-års jubilæet

Arbejdernes fællesorganisation

H. K. Esbjerg afdeling

Arbejdsmændenes fællesledelse

Hustømrernes Andelsselskab

deres Arbejdskammerater. Men vi lever i en papirfattig Tid. Navnene paa Jubilæumsbestyrelsen maa der trods alt være Plads til i denne sammentrængte Oversigt over Slagternes og Slagteriarbejdernes Organisations Historie i Esbjerg gennem 55 Aar. Her er de — *Knud Jensen*, Formand, *Charles Iversen*, Tillidsmand og Kasserer, *Ewald Christiansen*, Sekretær, *Oskar Boch*, Næstformand, *Carl Berg*, *Hugo Strand*, *Erik Rasmussen*, *Frode Arentsen* og *Chr. Hansen*. A. A.

Fra et Medlem har vi modtaget følgende Sang:

Mel.: Jens Vejmand.

Nu vil vi alle synge en lille stille Sang
om Tiden, der er gaaet, om det, der var engang
og vore Fremtidsdrømme vi ikke skjule vil,
vi er saa unge, stærke, og Maalet naar vi til.

Velmodt I gamle Venner, fra Pionerens Tid,
en Tak vi jer vil bringe for stærk og trofast Strid,
er I end graa i Toppen og stive jeres Ben,
vi ved, at I har bygget vort Hus af Livets Sten.

Jer Kamp vi ej vil glemme, til evig Tid den staar
som Bauta for den Slægt, der i jeres Fodspor gaar.
Det Hus som I os skænkede, er Forum for vort Fag.
det værner vi for evigt, det er vor fælles Sag.

En Tak vi jer vil bringe, et Løfte skal I faa,
det Hus som I os rejste, vi bygger vid're paa.
Vor Gerning vil vi præge med Kampens haarde Staal.
med Kraft og Viljestyrke vi styrer mod vort Maal.

E. Chr.

VESTERGAARD
KONGENSGADE 67 . ESBJERG

Telf. 2727-2728

Carl B. Hoffmann A/S

Strandbygade 26

Telf. 296 - 2496

Tarmzenseriet

Schaub & Co. Fabriker, A.m.b.A.

Storegade 88

Ring til **2601**

ESBJERG »TAXA«

Kontor Skolegade 35

Chr. Klindt

Skindhandler

Exnersgade 39 . Telf. 61

Bestyrelsen for Fagforeningen

Mine Damer og Herrer!

Jeg nævner det stærke Køn først, fordi dette Køn er det kønneste. — Bordtalere har Fanden skabt! Ved en Fest ødelægger de hele Feststemningen. Naar en eller anden rejser sig op og slaar paa Glasset, forstummer de livligt konverserende Stemmer, Tilhørerne faar Gaasehud paa Armene og tænker: Fandens osse! Hvornaar faar den ærede Bordtaler begyndt, og hvornaar bliver vedkommende færdig. Mon der i det hele taget er Begyndelse, Ende eller Fornuft i det, der nu skal trille ud over Tungen. Her sad vi og hyggede os saa dejligt ved en Passiar og saa . . . Gaa ad Hækkenfeldt til! Nej, hvis man har lidt paa Hjertet saa er det mest hensynsfuldt at skrive det ned, saa kan Folk ta' det med sig. Og skulde en eller anden have spist for meget og ikke kan faa „Overskudet“ op ved

Hjælp af et Par Fingre, da er det muligt, at den aandelige Udgydelse kan øve sin Virkning. I saa Fald har jeg ligefrem en

forbandet Pligt til at overlade Papirets Taalmodighed min tænkte Bordtale.

Altsaa: Mine Damer og Herrer!

Da jeg var en Knægt paa en 10—11 Aar, kom jeg en Dag til at gaa bagved et ungt forelsket Par, som spadserede med Armene slynget om hinandens Liv. Engang imellem vendte de Front mod hinanden for et Øjeblik at nyde deres kærlighedspaa-virkede Læbers henrivende Sødme.

Jeg forstod ikke da, at en ung Mand havde moralsk Mod til at sige til en ung Pige, at han elskede hende. En halv Snes Aar senere forstod jeg ikke, at man kunde lade være med at benytte de henrivende Ord, naar man traf en smuk ung Kvinde, som endnu ikke ha'de ladet sig smede i Hymens Lænker.

Før 2. Verdenskrig tog en ung rask Englænder Ophold paa et af Fanøs store Badehoteller. Han var en poetisk Natur og malede paa en af Væggene paa sit Værelse følgende Ord:

Uden Vin, Kvinder og Sang,
da var Tiden os alt for lang!

Efter Englænderen overtog en sur Ty-sker Værelset og han malede under oven-staaende friske Linjer:

Havde du smagt min Vinhandlers Vin,
og havde du kaldet min Kone din,
og havde du hørt hendes Sang, min kære,
da havde du nok ladet være
at digte til det omtaltes Ære!

Jeg er et naturligt Menneske og har det derfor gudskelov li'som Englænderen. Jeg har det, som der staar i en Revyvis: Jeg kan ikke gøre for 'et, men jeg kan saa godt li' Pi'er. Og saaledes har alle raske Slagtere og Slagteriarbejdere det heldigvis ogsaa. De takker sikkert Vorherre for, at han pillede et Ribben ud af Adam og af dette fremtryllede den herlige Skabning, som Kvinden er. Det er Kvinden, der ska-ber Hygge i Hjemmet, gør rent, laver Mad, holder Tøjet i Orden. Kort sagt: Det er hende, der regerer indenfor Hjemmets Mure. — Og hvis et af vi Mandfolk kommer hjem efter et Møde, hvor alt ikke er

gaaet saa godt, som man mente, det skulde gaa, da er det Kvinden, som opmuntrer os til at øve fornyet Daad, fornyet Indsats for at det skal gaa bedre næste Gang.

Selvfølgelig kan Kvinder blive gale i Ho-vedet og skælde vældigt bravt ud, især hvis vi er hoppet over Vognstangen en Aften eller med andre Ord: Kommer hjem med en lille Fjer paa. Men naar hun ser, hvor ydmygt vi angrer vor Forsyndelse, soves Galskaben væk ved Siden af Pilsnerne. Og naar hun næste Dag skræller Kartofflerne til Middagen, synger hun sikkert af sine Lungers fulde Kraft et Par Strofer af en Vise, der maa være skrevet saa langt til-bage i Tiden, da Slagterfagets Udøvere ikke var saa elsket og respekteret af den al-mindelige Befolkning som nu. Stroferne ly-der: Thi selv om hele Folket mig foragter, jeg elsker dog alligevel min Slagter.

Ud fra disse Betragtninger vil jeg anbe-fale, at vi tilstedeværende Mandfolk raa-ber et kraftigt Leve for Kvinden som det vise Forsyn gav os. A. A.

Kongensgade 90
Telefon 2450

DENCKER

Sbjerg, lykken, æventyret
 i et nedstemt land,
 modet, der har guldbaldyret
 klittens golde sand,
 æventyrets prins, hvis vilje
 skabte marehalm til lilje,
 stred en nat din strid med dragen,
 stod med sejr i dagen.

Imod syd de grønne enge,
 lyng mod øst og nord,
 vesterpå de salte vænge,
 som med storme gror;
 bygget på en brink ved havet,
 solbeskinnet, uvejrsnavet,
 sus og suk dig evigt gæster,
 Danmarks port mod vester.

Intet læ og ingen hvile,
 stakket stund til fest,
 vil du drømme, vil du smile,
 drøner det mod vest;
 udad, fremad, evigt vågen,
 råb med slid og slæb bag tågen,
 evig, evig porten åben,
 evig sus af våben.

Som en mågeflok i sandet
 dine mænd slog ned,
 skreg og sloges, stred og blanded'
 blod og blev og led,
 led til deres viljer sejred',
 blev til de vandt fred og fejred'
 midt i hverdagslivets larmen
 hvilen, arnevarmen.

Bred dig som de frie vinde,
 der mod stranden står,
 stænk os havets salt på kinde,
 højn os vore kår.
 Nabo til den rige britte.
 by med kongen i din midte,
 spred dit liv ud over landet,
 tving os, bind os sandet.

Viggo Stuckenberg.

Engers Hansens Boghandel

Kongensgade 65

Telf. 62 og 63

Carl Graff

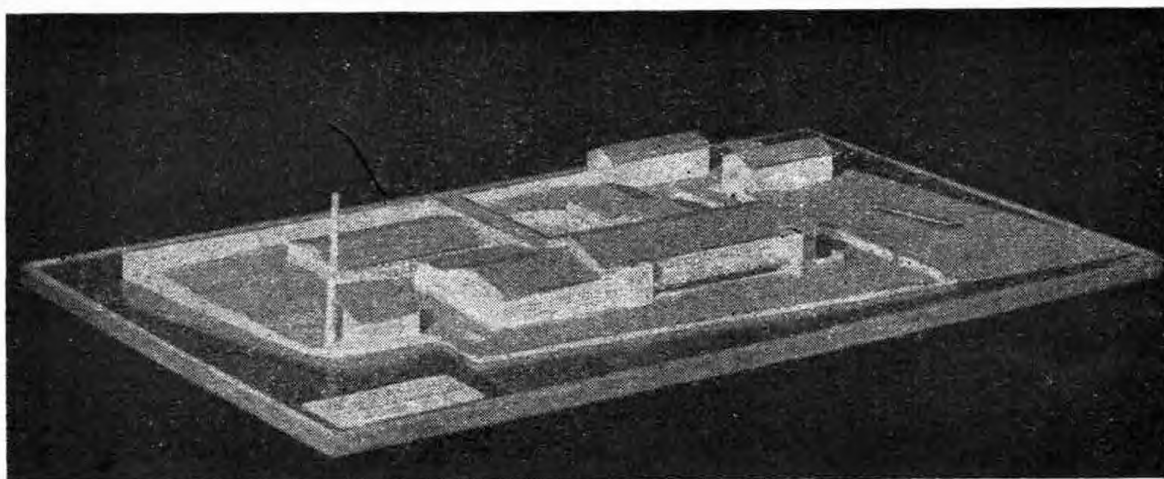
Aut. gas- og vandmester

Kobbersmed og blikkenslager
TELEFON 41

ØSTERGADE 35

Esbjerg Andelsslagteri

Det projekterede nye Slagteri

Esbjerg Kødfooderfabrik